

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420292017
AA43-0292-19/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2019.gada 3.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Linda Vīnkalna, tiesneses Inga Juhņeviča-Knoka un Laura Konošonoka

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „SS” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 16.augusta lēmuma Nr.21-pk atcelšanu, sakarā ar SIA „SS” apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 6.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Tīmekļa vietnē <https://www.ss.lv/> (turpmāk – vietne) tiek piedāvāti un sniegti sludinājumu publicēšanas pakalpojumi, kurus sniedz pieteicēja SIA „SS”, kā arī SIA „INTERNET”. Izvērtējot vietnes darbību un pakalpojumu sniegšanas kārtību, ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – centrs) 2017.gada 16.augusta lēmumu Nr.21-pk (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējai uzlikts pienākums nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, kā arī uzlikta soda nauda 15 000 *euro*. Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja ir veikusi negodīgu komercpraksi Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma izpratnē, kā arī nav ievērojusi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu, Patērētāju tiesību aizsardzības likumu, Ministru kabineta 2014.gada 20.maija noteikumus Nr.255 „Noteikumi par distances līgumu” (turpmāk – Noteikumi Nr.255) u.c. normatīvos aktus. Lēmumā konstatēti šādi pārkāpumi.

[1.1] Vietnes sadaļā „Kontaktinformācija” ir sniegta informācija par SIA „INTERNET”, tomēr patērētājiem, iegādājoties pakalpojumu un veicot apmaksu, kā pakalpojuma maksas saņēmēja tiek norādīta pieteicēja. Līdz ar to patērētājs distances līgumu faktiski slēdz ar pieteicēju.

[1.2] Vietnes sadaļā „Kontaktinformācija” norādītā elektroniskā pasta adrese *adminstrlv2322321@sludinajumi.lv* nenodrošina patērētājiem iespējas ātri un efektīvi sazināties ar pakalpojuma sniedzēju. Patērētāju sūdzības liecina, ka minētā elektroniskā pasta adrese ir vienīgais veids, kā patērētājiem sazināties ar pakalpojuma sniedzēju. Uz patērētāju elektroniskā pasta vēstulēm atbildes netiek sniegtas pēc būtības un tiek sniegtas novēloti, vai atbildes netiek sniegtas vispār.

[1.3] Līdz brīdim, kad patērētājs vietnē izvēlas konkrētu sludinājuma ievietošanas sadaļu vai ievada vietnē savus personas datus, lai reģistrētos sludinājuma publicēšanai, vispār netiek sniegta informācija par pakalpojuma cenu vai tās aprēķināšanas veidu. Savukārt pēc reģistrēšanās vietnē un izvietojamā sludinājuma sadaļas izvēles patērētājiem tiek norādīta pakalpojuma minimālā cena, bet ne gala cena vai cenas aprēķināšanas veids. Pakalpojumu cenas būtiski atšķiras atkarībā no izvēlētās sludinājuma sadaļas. Tiek noklusēta informācija par to, vai pakalpojuma cenā ir iekļauti nodokļi. Zem norādītās minimālās pakalpojuma cenas gaiši pelēkas krāsas burtiem publicētais paskaidrojošais teksts nav skaidrs un ir neuztverams, jo nav saprotams, uz kuru no cenām tas attiecas. Patērētājs, pirms piekriņ distances līgumam, netiek informēts par pakalpojuma galīgo cenu vai tās aprēķināšanas veidu.

[1.4] Patērētājiem netiek sniegta informācija par pakalpojumu apmaksas iespējām, izpildes noteikumiem un to, cik ilgā laikā pēc sludinājuma iesniegšanas sludinājums tiks publicēts vietnē un cik ilgi tas būs publicēts. Pirms patērētājs ir piekritis distances līguma noteikumiem, netiek sniegta informācija par reģistrēšanās kārtību un to, kādus personas datus būs jānorāda, lai reģistrētos vietnē. Vietnē ir noklusēta informācija par sūdzību izskatīšanas ārpustiesas strīdu izskatīšanas kārtību un atteikuma tiesībām.

[1.5] Vietnē netiek sniegta informācija par kārtību, kādā patērētājs tiek informēts par pārkāpumiem, profila slēgšanu, liegumu iesniegt sludinājumu, patērētāja iemaksātās naudas atdošanas kārtību, kā arī par papildu maksājumiem, saņemot pakalpojumus. Patērētāju veiktie noteikumu pārkāpumi netiek pamatoti un pierādīti, kā arī lietotāja profila slēgšanas gadījumā patērētājiem netiek atdota patērētāja personīgajā kontā atlikusī naudas summa. Vietnē izmantotās „pogas”, kuras nosaukums ir „Publicēt”, noformējums skaidri nenorāda uz patērētāja brīdināšanu par uzņemšanos veikt samaksas pienākumu.

[1.6] Centrs 2017.gada 3.augusta pārbaudes laikā konstatēja, ka vietne darbojas un patērētājiem joprojām tiek piedāvāts pakalpojums. Savukārt pārbaudes laikā, kas veikta no 2017.gada 4.augusta līdz 11.augustam, konstatēts, ka vietnes darbība no domēna *https://www.ss.lv/* ir pārvietota uz domēnu *www.ss.com*, turpinot pakalpojumu sniegšanu bez izmaiņām.

[2] Pieteikumā par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu peticēja norādījusi turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Domēns *https://www.ss.lv/* ir reģistrēts uz pieteicēja vārda, un saskaņā ar savstarpējo vienošanos šī domēna izmantošanas tiesības nodotas SIA „INTERNET”. Lai gan pieteicēja saņēma samaksu par sniegto

pakalpojumu, tomēr informācijas sabiedrības pakalpojumus tā nesniedza. Saskaņā ar savstarpējo vienošanos SIA „INTERNET” ir pilnvarojusi pieteicēju saņemt tai piekritošos naudas līdzekļus no atsevišķiem pakalpojumu sniedzējiem. Tādējādi centra secinājums, ka, ja maksu par ievietoto sludinājumu saņēma pieteicēja, tad faktiski patērētājs distances līgumu ir noslēdzis ar pieteicēju, nevis ar SIA „INTERNET”, ir nepareizs.

[2.2] Centrs nav ņēmis vērā apstākli, ka ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) 2017.gada 1.augusta lēmumu apturēta SIA „INTERNET”, kura veica saimniecisko darbību vietnē, saimnieciskā darbība. Šis apstāklis būtiski mainīja faktisko un tiesisko situāciju pieņemtā lēmuma kontekstā. Centrs šo dienesta lēmumu zināja, jo centra vadītāja piedalījās dienesta rīkotajā preses konferencē. Pēc 2017.gada 1.augusta pieteicēja no centra nav saņēmusi ne brīdinājumu, ne lūgumu sniegt paskaidrojumus saistībā ar jaunajiem apstākļiem.

Pārsūdzētais lēmums pieņemts brīdī, kad vietne nedarbojās, t.i., nemaz nebija iespējams veikt saimniecisko darbību vai novērst centra konstatētos trūkumus.

[2.3] Pārsūdzētajā lēmumā ir konsekventi norādīts uz pieteicējas un SIA „INTERNET” darbības vērtējumu. No lēmuma secināms, ka, izvērtējot SIA „INTERNET” darbību, sankcijas ir piemērotas pieteicējai, lai gan tā otras sabiedrības lietā netika pieaicināta kā trešā persona. Abas sabiedrības ir neatkarīgi subjekti, pat ja kādā laika periodā to kapitāla daļu īpašnieku struktūra ir līdzīga. Atbilstoši Komerclikuma 137.pantam sabiedrība neatbild par dalībnieka saistībām un dalībnieks neatbild par sabiedrības saistībām.

[2.4] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotajā daļā noteiktās darbības iestāde var veikt tikai tad, ja ir konstatēti normā ietvertie apstākļi. Šos apstākļus iestāde nevar konstatēt, tikai objektīvi un no malas izvērtējot pakalpojuma sniegšanas vidi. Iestādei ir jāsaņem informācija no personas, kura ir patērētājs.

Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, vai lieta ir uzsākta pēc iestādes iniciatīvas vai uz kāda cita pamata, taču lēmumā ir atsauce uz patērētāju sūdzībām. Lietai ir pievienoti vairāki, it kā fizisko personu, e-pasta sūtījumi, kas adresēti centram vai tā darbiniekiem. Centrs nav veicis šo personu identifikāciju un nav pārliecinājies, vai tās ir uzskatāmas par patērētājiem. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām iesniegumam ir jābūt parakstītam, tostarp atbilstoši Elektronisko dokumentu likuma 3.panta otrajai daļai elektroniskais dokuments uzskatāms par pašrocīgi parakstītu, ja tam ir drošs elektroniskais paraksts. Lietai pievienotas arī sūdzības, kas it kā ir iesūtītas no juridiskajām personām vai to pārstāvjiem, kuri atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam nav atzīstami par patērētājiem.

Pārsūdzētajā lēmumā ir norādīts, ka laika periodā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada 1.augustam ir saņemtas 26 patērētāju sūdzības elektroniskā pasta vēstulēs un iesniegumi par pieteicēju un SIA „INTERNET”. Centrs nav paskaidrojis, uz kuru no sabiedrībām šīs sūdzības attiecas, un nav pārbaudījis personu identitāti un sūdzībās minēto faktu atbilstību patiesībai.

[2.5] No pārsūdzētā lēmuma izriet, ka administratīvais process iestādē ir ierosināts pēc iestādes iniciatīvas, lai gan no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās un 8.⁴daļas izriet, ka šādu lietu iestāde var ierosināt tikai uz iesnieguma pamata. Turklāt lēmumā vispār nav iekļauta norāde uz minētā likuma 25.panta tiesību normām. Pārsūdzētajā lēmumā nav pamatots, kāpēc centrs ir izmantojis rīcības brīvību, kā arī Administratīvā procesa likuma 65.panta otrās daļas kārtībā nav piemēroti lietderības apsvērumi.

[2.6] Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai uzlikts pienākums nodrošināt saziņas iespēju ar patērētāju telefoniskā veidā, jo lēmumā ir norādīts uz to, ka šāds saziņas līdzeklis vietnē nav norādīts. Lai izpildītu šo prasību, pieteicējai faktiski ir jāizveido zvanu centrs, kas pat pie jebkādas minimālās kapacitātes tai izmaksātu vismaz 10 000 *euro* mēnesī.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 6.jūlija spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums motivēts šādi.

[3.1] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrās daļas 1. un 2.punkts paredz, ka komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar, vai ja tā ir maldinoša.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 9.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 10.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un apstākļus, kā arī tajā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus, var secināt, ka tiek noklusēta būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

No minētajām tiesību normām izriet, ka godīgai komercpraksei atbilstoša ir patērētāja savlaicīga un pienācīga informēšana par precī vai pakalpojumu. Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 10.panta trešajā daļā detalizētāk uzskaitīta par būtisku uzskatāmā informācija.

Detalizētāki noteikumi par distances līgumu gadījumā norādāmo informāciju ir iekļauti Noteikumos Nr.255. No minēto noteikumu anotācijas izriet, ka likumdevējs apzināti Noteikumu Nr.255 5.punktā ir noteicis pirms līguma noslēgšanas patērētājam sniedzamo informāciju, lai patērētājs pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu. Šo noteikumu neievērošana uzskatāma par maldinošu vai profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[3.2] Pieteicēja norāda, ka lēmums ir pretiesisks, jo tā nav negodīgas komercprakses veicēja šajā lietā, jo tā ir nodevusi domēna <https://www.ss.lv/> lietošanas tiesības SIA „INTERNET”, bet SIA „INTERNET” saskaņā ar savstarpējo vienošanos savukārt ir pilnvarojusi pieteicēju saņemt tai piekritošos naudas līdzekļus no atsevišķiem pakalpojuma sniedzējiem. Komercedarbībā ir izplatīta pasaules prakse, ka, izmantojot dažādas platformas (domēnus, preču zīmes utt.), pakalpojumu līgumus ar klientiem slēdz nevis platformas īpašnieks, bet gan cits uzņēmums.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 4.punkts noteic, ka pakalpojuma sniedzējs ir fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam, arī izmantojot citu personu starpniecību, kuras rīkojas pakalpojuma sniedzēja vārdā vai uzdevumā.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta 1.punktu komercprakses īstenotājs ir jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita fiziskā vai juridiskā persona, kas rīkojas komercprakses īstenotāja vārdā vai uzdevumā.

Tiesa secinājusi, ka, ievietojot sludinājumu vietnē, ar patērētāju netiek slēgts detalizēts līgums par pakalpojuma saņemšanu, kurā tiktu skaidri norādīts, kura persona ir pakalpojuma sniedzējs, kā arī netiek izskaidrotas pieteicējas un SIA „INTERNET” savstarpējās darījumu attiecības. Turklāt, ievietojot sludinājumu vietnē, neparādās komercsabiedrības nosaukums, ar kuru patērētājs slēdz līgumu, un tas parādās, veicot samaksu par sludinājumu, kur kā maksājuma saņēmējs ir norādīta pieteicēja. Ņemot vērā to, ka līguma priekšmets un cena ir būtiskās darījuma sastāvdaļas, tad ir pamatoti uzskatīt, ka pieteicēja kā samaksas saņēmēja ir darījuma puse un secīgi arī pakalpojuma sniedzēja vai komercprakses īstenotāja un tā to pamatoti varēja uztvert arī patērētājs. Tādējādi tiesa secinājusi, ka centrs pamatoti uzskatīja, ka pieteicēja šajā lietā ir uzskatāma par pakalpojuma sniedzēju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 4.punkta un komercprakses īstenotāju Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta 1.punkta izpratnē.

Tiesa papildus norādījusi, ka pieteicējai un SIA „INTERNET” ir viens un tas pats vienīgais valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt uzņēmumu atsevišķi un viena un tā pati juridiskā adrese, kā arī abi komersanti veic komercedarbību vienā vietnē, kas liecina par to, ka abi uzņēmumi ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku, to komercedarbības rīcība ir saskaņota, un abiem uzņēmumiem ir iespēja ietekmēt komercedarbību vietnē. Ņemot vērā minēto un to, kā izpaužas sludinājuma ievietošana vietnē, proti, to, ka kā kontaktpersona tika norādīta

SIA „INTERNET”, bet domēna īpašniece un maksājuma saņēmēja bija pieteicēja, tiesa uzskatījusi, ka abas komercsabiedrības sniedza pakalpojumus patērētājam minētajā portālā un abas komercsabiedrības bija atbildīgas par savas komercdarbības minētajā portālā atbilstību normatīvajiem aktiem.

Pieteicēja norāda, ka centrs bija informēts, ka komercdarbību vietnē faktiski veic SIA „INTERNET”, jo 2017.gada 1.augustā dienests saistībā ar vietni apturēja tikai SIA „INTERNET” darbību. Tiesa savukārt norādījusi, ka minētajam faktam nav izšķirošas nozīmes, jo, kā konstatēts iepriekš, abas komercsabiedrības veic komercdarbību vietnē.

[3.3] Pieteicēja uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir pretprettiesisks, jo tā pieņemšanas procesā ir pieļauti būtiski procesuālie pārkāpumi.

[3.3.1] Pieteicēja norādījusi, ka tā pirms lēmums pieņemšanas nav uzklaušīta.

Administratīvā procesa likuma 14.¹pants noteic, ka iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus. Savukārt minētā likuma 62.panta pirmā daļa noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā.

Tiesa secinājusi, ka likums paredz uzklaušīšanas pienākumu pirms adresātam nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas, taču nenosaka konkrētu laiku pirms lēmuma pieņemšanas, kad iestādei ir jāveic personas uzklaušīšana.

Tiesa konstatējusi, ka centrs 2017.gada 14.jūnijā ir nosūtījis vēstuli pieteicējai, kurā detalizēti ir norādījis savus iebildumus pret pieteicējas veikto komercpraksi un lūdzis pieteicējai sniegt viedokli par vēstulē izteiktajiem iebildumiem līdz 2017.gada 30.jūnijam, kas tiesas vērtējumā ir pietiekams laiks, lai pieteicēja spētu izteikt savu viedokli attiecībā uz centra iebildumiem.

Pieteicēja norāda, ka centrs nav veicis tās uzklaušīšanu pēc 2017.gada 1.augusta, kad dienests apturēja SIA „INTERNET” darbību, kā arī situācija ir mainījies arī pēc 2017.gada 1.oktobra.

Tiesa norādījusi, ka, ņemot vērā, ka pārsūdzētais lēmums ir pieņemts 2017.gada 16.augustā, tad centrs, pieņemot lēmumu, nevarēja noskaidrot situāciju ar pakalpojuma sniegšanu 2017.gada 1.oktobrī. Tiesību normas nenosaka konkrētu brīdi, kad iestādei ir jāveic personas uzklaušīšana, turklāt centrs 2017.gada 4.augustā konstatēja, ka pieteicējas veiktā negodīga komercprakse turpinās, izmantojot vietni *www.ss.com*.

[3.3.2] Pieteicēja norāda, ka pārsūdzētais lēmums ir pieņemts patvaļīgi, jo tajā nav norādīts, vai lieta ir ierosināta uz iesnieguma pamata, vai uz iestādes iniciatīvas pamata, vai uz augstākas iestādes rīkojuma vai citas institūcijas ziņojuma pamata. Nav konstatējama patērētāju grupa, kas būtu vērsusies centrā ar sūdzībām. Centrs nav pārbaudījis, vai personas, kuras tam ir sūdzējušās par vietnes darbību, ir uzskatāmas par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē.

Tiesa konstatējusi, ka lēmumā ir norādīts, ka pieteicējas komercprakses, kas īstenota vietnē, atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu centrs ir

veicis, pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktu, kurš paredz, ka uzraudzības iestāde veic komercprakses uzraudzību atbilstoši iestādes noteiktajām uzraudzības prioritātēm, izvērtējot iespējamā pārkāpuma ietekmi uz patērētāju kolektīvajām interesēm, kā arī nodrošinot līdzsvarotu komercprakses īstenotāju darbības uzraudzību, pēc savas iniciatīvas, tai skaitā pamatojoties uz personas iesniegumu atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam.

Tādējādi centrs ir veicis pieteicējas komercprakses interneta vietnē pārbaudi pēc savas iniciatīvas, un patērētāju sūdzību esība nav izšķirošs apstāklis, lai centram būtu tiesības veikt īstenotās komercprakses izvērtēšanu, bet gan izšķirošs ir centra viedoklis, ka, iespējams, konkrētās darbības ir negodīga komercprakse, kas var skart plašu patērētāju loku.

Tādējādi lēmuma tiesiskuma izvērtēšanai šajā lietā nav nozīmes, vai ir saņemtas sūdzības par pieteicējas komercpraksi, vai sūdzību iesniedzēji ir patērētāji, un vai sūdzības ir noformētas atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

[3.3.3] Pieteicēja norāda, ka no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās un 8.⁴daļas izriet, ka šādu lietu iestāde var ierosināt tikai uz iesnieguma pamata.

Tiesa, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astoto daļu, 8.¹ un 8.⁴daļu, norādījusi, ka centrs ir tiesīgs veikt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotajā daļā minētās darbības pēc savas iniciatīvas.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta 8.⁴daļa paredz centra tiesības izlemt, vai attiecībā par konkrētu patērētāja iesniegumu ir ierosināma lieta, proti, tā paredz minētās iestādes tiesības neveikt iesniegumā minēto faktu pārbaudi, ja iestādei tā nešķiet nozīmīga patērētāju tiesību aizsardzības kontekstā, piemēram, neaptver lielu patērētāju loku.

[3.3.4] Pieteicēja uzskata, ka lēmums ir prettiesisks, jo nav konstatēti zaudējumi, kurus ir nodarījusi pieteicējas komercprakse. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astoto daļu zaudējumu esamība nav obligāts priekšnoteikums, lai konstatētu patērētāju tiesību pārkāpumu, bet gan ir jākonstatē iespēja, ka patērētāju tiesību pārkāpums var nodarīt zaudējumus.

Tiesa uzskatījusi, ka centrs ir pamatojis iespējamus zaudējumus patērētājam, norādot, ka līguma noteikumu 6.1.apakšpunktā norādītais līgumsods nav apspriests ar patērētāju, tādējādi tas var radīt patērētājam zaudējumus.

[3.4] Pieteicēja pieteikumā nav norādījusi konkrētus iebildumus attiecībā uz pārsūdzētajā lēmumā konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem pieteicējas darbībās vietnē. Tiesa savukārt, izvērtējot lēmumu, uzskatījusi, ka tajā ietvertie pārkāpumu konstatējumi pieteicējas darbībās ir pamatoti un pareizi.

[3.4.1] Noteikumu Nr.255 5.2. un 5.3.apakšpunkts paredz, ka, pirms patērētājs ir uzņēmis distances līguma saistības vai piekritis piedāvājumam, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidri un saprotami sniedz patērētājam šādu informāciju: pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja identitāte, piemēram, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja nosaukums; pārdevēja vai pakalpojuma

sniedzēja juridiskā adrese un, ja tādi saziņas līdzekļi ir – tālruna, faksa numurs un elektroniskā pasta adrese –, lai patērētājs varētu ātri un efektīvi sazināties ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, un, ja attiecināms, tās personas identitāte un juridiskā adrese, kuras uzdevumā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs darbojas.

Tiesa atzinusi, ka apstākļos, kad kā kontaktpersona vietnē ir norādīta SIA „INTERNET”, bet samaksa tiek veikta pieteicējai, centrs pamatoti vērtējis, ka patērētājam nav skaidrs, ar kuru komercsabiedrību tiek slēgts distances līgums.

[3.4.2] Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta otrā daļa paredz, ja tiek norādīta cena, tad pakalpojuma sniedzējs to norāda tā, lai cena būtu nepārprotama un skaidri salasāma, un sniedz informāciju par to, vai cenā ir ietverti maksājami nodokļi un preces piegādes izmaksas. Noteikumu Nr.255 5.5.apakšpunkts paredz, ka, pirms patērētājs ir uzņēmis distances līguma saistības vai piekritis piedāvājumam, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidri un saprotami sniedz patērētājam informāciju par preces vai pakalpojuma galīgo cenu, ieskaitot nodokļus un nodevas. Ja preces vai pakalpojuma īpašību dēļ cenu pamatoti nevar aprēķināt iepriekš, norāda tās aprēķināšanas veidu.

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka pieteicēja neievēroja minētos noteikumus, jo pirms reģistrēšanās vietnē pakalpojumu cena vispār nav pieejama, bet pēc reģistrēšanās ir norādīta minimālā cena, bet ne gala cena vai tās aprēķināšanas mehānisms. Turklāt tiesību norma paredz, ka pakalpojuma sniedzējam ir pienākums norādīt arī to, vai cenā ir iekļauti nodokļi.

[3.4.3] Noteikumu Nr.255 5.10. un 5.22.apakšpunkts paredz, ka, pirms patērētājs ir uzņēmis distances līguma saistības vai piekritis piedāvājumam, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidri un saprotami sniedz patērētājam informāciju par: atteikuma tiesību izmantošanas nosacījumiem, termiņu un kārtību, kā arī šo noteikumu pielikuma B daļā iekļauto atteikuma veidlapu; ārpustiesas sūdzību izskatīšanas un atlīdzības iespējām un veidu, kā tām piekļūt.

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka vietnē nav sniegta informācija par atteikuma tiesībām un ārpustiesas sūdzību izskatīšanas iespējām.

[3.4.4] Noteikumu Nr.255 13.punkts paredz, ka pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka patērētājs, veicot pasūtījumu, sniedz skaidru apliecinājumu tam, ka pasūtījums ietver pienākumu veikt samaksu. Ja, veicot pasūtījumu, patērētājam ir jānospiež poga vai jāveic cita līdzīga darbība, to apzīmē viegli saprotamā veidā ar vārdiem „pasūtījums ar pienākumu maksāt”, vai izmantojot citu līdzīga veida nepārprotamu norādi par patērētāja pienākumu veikt samaksu. Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs neievēro šajā punktā noteikto, līgums vai pasūtījums nav saistošs patērētājam.

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka pieteicēja nav ievērojusi minēto tiesību normu, jo pasūtījuma noformēšanas pabeigšanas gadījumā vietnē ir paredzēts sludinājumu publicēt, nenorādot par uzņemšanos veikt samaksu.

[3.4.5] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrā un 2.¹daļa paredz, ka līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā,

neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam.

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka pieteicēja vietnē nesniedza informāciju par kārtību, kādā patērētājs tiek informēts par pārkāpumiem, profila slēgšanu, liegumu iesniegt sludinājumus, samaksātās naudas atmaksas kārtību, kā arī par papildu maksājumiem. No vietnes noteikumu 6.1.punktā norādītās informācijas šos aspektus nav iespējams secināt. Minētais punkts nav konkrēts, precīzs un skaidrs. Pieteicējas rīcība liecina, ka pieteicēja veica profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[3.4.6] Noteikumu Nr.255 5.9.apakšpunkts paredz, ka, pirms patērētājs ir uzņēmies distances līguma saistības vai piekritis piedāvājumam, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidri un saprotami sniedz patērētājam informāciju par maksāšanas, preces piegādes vai pakalpojuma izpildes noteikumiem, termiņu, līdz kuram pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apņemas piegādāt preces vai pakalpojuma sniedzējs sniegt pakalpojumu, un sūdzību izskatīšanas kārtību, ja attiecināms.

Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka pieteicēja pārkāpa minētos noteikumus, jo vietnē nebija norādīta informācija par pakalpojuma apmaksas iespējām, pakalpojuma izpildes noteikumiem un termiņiem, reģistrēšanās kārtību, norādāmajiem datiem. Minētajai informācijai ir jābūt pieejamai, pirms patērētājs reģistrējas vietnē.

Tiesa atzinusi par pamatotu centra konstatēto, ka vietnē norādītie „Sludinājuma servisa SS.LV lietošanas noteikumi” nesniedz patērētājam informāciju par pakalpojuma apmaksas iespējām, pakalpojuma izpildes noteikumiem un termiņu, līdz kuram pakalpojuma sniedzējs apņemas sniegt pakalpojumu, un minēto noteikumu 6.1.apakšpunkts ir formulēts neskaidri. Turklāt patērētājam netiek sniegta informācija par kārtību, kādā patērētājs tiek informēts par pārkāpumiem, profila slēgšanu, liegumu iesniegt sludinājumus, patērētāja iemaksātās naudas atgriešanas kārtību, kā arī papildu maksājumiem, saņemot pakalpojumu. Vietnē nav publicēta informācija par ārpusstiesas strīdu izskatīšanas kārtību un nav pieejama atteikuma veidlapa.

[3.4.7] Pieteicēja tiesas sēdē iebilda centra norādītajam, ka nav nodrošināta efektīva saziņa ar pieteicēju un SIA „INTERNET”.

Sludinājumu portālā www.ss.lv sniegtā saziņas iespēja sazināties ar portālu ir iespēja sūtīt vēstuli pa pastu vai sūtīt e-pastu uz adresi administrlv2322321@sludinajumi.lv. Ņemot vērā lietā iesniegtās patērētāju sūdzības un atsevišķas pieteicējas atbildes uz tām (*lietas 1.sējuma 129.-143.lapa*), tiesa uzskatījusi, ka patērētāju saziņas iespējas ar pieteicēju un SIA „INTERNET” nav uzskatāmas par efektīvām, jo atbildes uz patērētāju sūdzībām ir sniegtas samērā formāli, dažkārt pārkāpjot arī ētikas normas (*sk., piemēram, lietas 1.sējuma 135.lapu*). No lietas materiāliem izriet, ka patērētāji sūdzas arī par to, ka atbildes uz viņu sūdzībām nav saņemtas vai atbildes nav sniegtas pēc būtības.

Tiesa secinājusi, ka pārsūdzētais lēmums neuzliek pieteicējai pienākumu izveidot tieši zvanu centru, bet gan nodrošināt ātru un efektīvu saziņu ar

patērētājiem, tādējādi pieteicēja var izvēlēties arī lētāku pasākumu kopumu, lai nodrošinātu efektīvu saziņu ar patērētāju. Vienlaikus tiesa norādījusi, ka iespēja sazināties ar pakalpojuma sniedzēju pa telefonu mūsdienās ir uzskatāma par parastu pakalpojuma sniegšanas sastāvdaļu, jo tādējādi tiek nodrošināta tieša un nepastarpināta komunikācija par konkrēto problēmu, kas abām pusēm ļauj ātrāk saprast problēmas būtību un vienoties par tās risinājumu.

Pieteicēja argumentējusi, ka tās ieskatā atsevišķi sūdzību iesniedzēji nav uzskatāmi par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma izpratnē. Tiesa norādījusi, ka minētajam šajā lietā nav izšķirošas nozīmes, jo lietā iesniegtās sūdzības ataino, kādas ir iespējas pieteicējas klientiem, tostarp patērētājiem, sazināties ar pieteicēju.

[3.4.8] Tiesa atzinusi, ka šādos apstākļos Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmās daļas un otrās daļas 1. un 2.punkta, 6.panta, 7.panta pirmās daļas un otrās daļas 1.punkta, 9.panta pirmās daļas 1.punkta un otrās daļas 3. un 6.punkta, 10.panta pirmās daļas 1.punkta un trešās daļas 3., 4. un 5.punkta, kā arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrās daļas, 2.¹ un trešās daļas, 10.panta pirmās daļas, 19.¹panta pirmās daļas, Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punkta, Noteikumu Nr.255 5. un 13.punkta, Ministru kabineta 1999.gada 18.maija noteikumu Nr.178 „Kārtība, kādā norādāmas preču un pakalpojumu cenas” 19. un 20.punkta pārkāpumi pieteicējas darbībās ir konstatēti pamatoti, pieteicējai arī tiesiski un samērīgi ir uzlikts pienākums nekavējoties izbeigt konstatēto negodīgo komercpraksi.

[3.5] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²panta pirmā daļa paredz, ka uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Pieteicējai ir uzlikts naudas sods 15 000 *euro* jeb 0,27 % apmērā no pieteicējas 2016.gada neto apgrozījuma.

Tiesa uzskatījusi, ka pārsūdzētajā lēmumā pareizi ir izdarīti lietderības apsvērumi un piemērotais sods ir samērīgs, turklāt tas ir piemērots iespējamā naudas soda apmēra zemākajās robežās.

Tiesa atzinusi, ka pārsūdzētajā lēmumā detalizēti ir atainots pārkāpuma apjoms, raksturs, ilgums un ietekme uz patērētāju tiesiskajām interesēm un pieteicējas loma pārkāpuma izdarīšanā, un tas, ka kāds no šiem aspektiem atkārtoti nav norādīts pie lietderības apsvērumu atspoguļojuma, nav uzskatāms par procesuālu pārkāpumu.

[4] Pieteicēja par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 6.jūlija spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību un papildus pieteikumā minētajam norādījusi šādus apsvērumus.

[4.1] Pretēji tiesas secinātajam pieteicēja uzskata, ka centram bija jāargumentē, kādi zaudējumi vai kaitējums un kādām patērētāju grupām var

rasties, kā arī jāargumentē, kādā veidā šie zaudējumi īstenotos. Minētā nepieciešamību pamato iestādes rīcības brīvības izmantošanas obligātie priekšnoteikumi. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar faktiem, kas nepārliecina par sūdzībām tieši par pieteicējas un nevis SIA „INTERNET” rīcību.

[4.2] Tiesas vērtējums par to, ka pieteicēja ir uzskatāma par pakalpojumu sniedzēju, nav pamatots un pietiekami argumentēts. Pieteicēja norāda, ka līgums ar patērētājiem tiek slēgts nevis ar domēna <https://www.ss.lv/> īpašnieku – pieteicēju, bet gan ar domēna izmantotāju jeb operētāju uzņēmumu – SIA „INTERNET”. Dažādu informācijas tehnoloģiju platformu pakalpojumu izmantošanā ir izplatīta pasaules prakse. Atļauja SIA „INTERNET” izmantot domēna vārdu ir vērsta pret šo juridisko personu, nevis pret patērētājiem.

Tiesas norādītais, ka pieteicēja un SIA „INTERNET” ir uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku, kuru rīcība ir saskaņota, nav pamatots. Pieteicēja norāda, ka Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma regulējums neparedz tādus jēdzienus kā „tirgus dalībnieks” vai „tirgus dalībnieku saskaņota rīcība”, un tādējādi lietā nav piemērojami konkurences tiesībām raksturīgie jēdzieni. Abi uzņēmumi ir dažādi tiesību subjekti, kas patstāvīgi veic savu saimniecisko darbību un tās ietvaros arī atsevišķi uzņemas atbildību.

No pārsūdzētā lēmuma satura secināms, ka centrs, izvērtējot SIA „INTERNET” rīcību, administratīvās sankcijas ir piemērojis pieteicējai, taču tai nebūtu jāuzņemas atbildība par trešās personas darbību. Kā norādīts juridiskajā literatūrā, katras iesaistītās personas atbildība ir nosakāma katrā gadījumā atsevišķi atbilstoši tās darbībai, ietekmei u.c. aspektiem. Tomēr lietā nav nodalīta abu sabiedrību loma attiecībā uz vietnes darbību.

[4.3] Tiesa nav vērtējusi pieteikumā norādīto, ka pārsūdzētais lēmums ir uzskatāms par spēkā neesošu no tā izdošanas brīža, jo pieteicēja nevar izpildīt nevienu no pārsūdzētajā lēmumā uzdotajiem pienākumiem.

Pieteicēja neveic saimniecisko darbību vietnē <https://www.ss.lv/>, pārsūdzētā lēmuma 1.punktā nav identificēts, kādās tieši vietnēs jāizbeidz negodīgā komercprakse, kā arī pieteicēja nav pārkāpusi profesionālajai rūpībai neatbilstošas komercprakses aizliegumu.

[4.4] SIA „INTERNET” sniedza informācijas sabiedrības pakalpojumu – sludinājuma ievietošanu – kā distances pakalpojumu, kas vispārīgi ir saņemams, lietojot datoru vai viedtālruni. Tādējādi nav pamata atzīt, ka elektroniskā pasta kā saziņas līdzekļa izmantošana ar patērētājiem būtu neefektīva vai neērta.

Turklāt Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta otrās daļas 2.punkts paredz arī elektroniskā pasta adreses kā saziņas līdzekļa norādīšanu. Kā atzīts Eiropas Savienības tiesas 2008.gada 16.oktobra spriedumā lietā Nr. C-298/07 *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV* pret *deutsche internet versicherung AG*, ātras sazināšanās ar pieteicēju nolūkos nav obligāti jābūt norādītam tālruņa numuram.

[4.5] Tiesa nav argumentējusi, kāpēc tās ieskatā lietas materiālos esošās juridisko spēku neieguvušās patērētāju sūdzības ir attiecināmas uz pieteicēju, jo īpaši ņemot vērā to, ka veiktajā sarakstē atsevišķos gadījumos ir acīmredzama

norāde uz SIA „INTERNET” veikto iespējamo darbību. Pieteicēja nav sniegusi atbildes uz patērētāju sūdzībām, jo tā tādas nav saņēmusi, un pieteicēja vietni neadministrēja.

[4.6] Pirms pakalpojuma pasūtīšanas – sludinājuma ievietošanas – patērētājam ir zināma sludinājuma gala cena, kas ir atkarīga no vairākiem faktoriem: sludinājuma izcelšanas, sludinājuma atkārtošanos utt. Ja patērētāju šī cena neapmierina, tam nav pienākums stāties līgumattiecībās.

Tādējādi pirms pasūtījuma apmaksas patērētājam ir zināma pakalpojuma gala cena, un nav uzskatāms, ka patērētājs par to būtu maldināts. Ikvienam saprātīgam patērētājam ir saprotams, ka minētā cena ietver visus nodokļus.

Arguments, ka pirms pasūtījuma pabeigšanas patērētājs netiek brīdināts par uzņemšanos veikt samaksas pienākumus, ir vērtējams kritiski, jo tikai tad, ja patērētājs piekrīt pakalpojuma gala cenai, patērētājs izsaka gribu ievietot sludinājumu un tas tiek pāradresēts uz maksājuma veida izvēli. Maksājuma izpilde nav iespējama bez nepārprotamas patērētāja gribas izteikšanas.

[4.7] Centrs, piemērojot soda naudas sankciju, nav vadījies no lietderības apsvērumiem un samērīguma principa, bet ir izvirzījis mērķi pieteicējai un SIA „INTERNET” uzlikt vienāda apmēra soda naudu. Tiesa savukārt nav pienācīgi izvērtējusi pieteikumā norādīto, tostarp to, ka lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka pieteicējas darbību rezultātā patērētājiem būtu nodarīti zaudējumi, lai gan tieši zaudējumu esamība un to apmērs ir viens no vērtējamajiem kritērijiem soda samērīguma noteikšanā.

[5] Paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai centrs norāda, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, motivējot savu viedokli šādi.

[5.1] Centrs piekrīt tiesas secinājumam, ka pieteicējas īstenotās komercprakses vietnē atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana ir veikta, pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktu. Proti, centrs ir veicis pieteicējas īstenotās komercprakses vietnē uzraudzību pēc savas iniciatīvas, un lietā nav nozīmes tam, vai ir saņemtas patērētāju sūdzības, vai sūdzību iesniedzēji ir patērētāji un vai sūdzības ir noformētas atbilstoši likuma prasībām. Lai centrs būtu tiesīgs veikt komercprakses izvērtēšanu, izšķirošs ir apstāklis, ka konkrētajās pieteicējas darbībās ir saskatāmas negodīgas komercprakses pazīmes, kas skar plašu patērētāju loku. Lietas ietvaros jāņem vērā, ka vietne ir brīvi pieejama plašam patērētāju lokam, kā arī pieteicējas izdarītie pārkāpumi tika konstatēti centra veikto pārbaūžu ietvaros.

Tiesa pamatoti secinājusi, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astoto daļu zaudējumu esamība nav obligāts priekšnoteikums, lai konstatētu patērētāju tiesību pārkāpumu, bet ir jākonstatē iespēja, ka patērētāju tiesību pārkāpums var radīt zaudējumus. Pārsūdzētajā lēmumā ir pamatoti iespējamie zaudējumi, norādot, ka līguma noteikumu 6.1.apakšpunktā norādītais līgumsods nav apspriests ar patērētāju, kas var radīt patērētājam zaudējumus.

[5.2] Centrs pieņēma divus atsevišķus lēmumus par vietnē īstenoto komercpraksi, un to adresāti ir divi dažādi komersanti – pieteicēja un SIA „INTERNET”. Katrā no lēmumiem atsevišķi vērtēta gan pieteicējas, gan SIA „INTERNET” loma pārkāpumā, izdarītā pārkāpuma apjoms, raksturs, ilgums, ietekme uz patērētāju tiesiskajām interesēm, pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, kā arī katra uzņēmuma mantiskais stāvoklis.

Ir sniegts arī pietiekams pamatojums pieteicējas un SIA „INTERNET” ciešajai sadarbībai vietnē piedāvāto pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanā, kas norāda uz abu komersantu saikni attiecīgās komercdarbības veikšanā un organizēšanā, tostarp pieņemot lēmumus, kas saistīti ar negodīgās komercprakses īstenošanu. Lietā nav izšķirošas nozīmes tiesas minēto jēdzienu „tirgus dalībnieks” vai „tirgus dalībnieku saskaņota rīcība” piemērošanai konkrētajai tiesiskajai situācijai.

[5.3] Vietne ir uzskatāma par elektronisko tiešsaistes vidi, kurā tiek sniegti informācijas sabiedrības pakalpojumi. Gan pieteicējai, gan SIA „INTERNET”, kurām ir jāuzņemas atbildība par vietnes saturu, darbību un to izmantošanu saimnieciskās darbības nolūkos, ir pienākums nodrošināt likuma prasības, kā arī, ņemot vērā Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 1.punktu, abi uzņēmumi ir komercprakses īstenoņi.

Pieteicējai ir jāspēj nodrošināt tādus saziņas līdzekļus, lai patērētāji varētu ātri un efektīvi sazināties ar pakalpojuma sniedzēju, nevis formāli nodrošināt Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 4.panta pirmās daļas 2.punkta un Noteikumu Nr.255 5.3.apakšpunkta ietvertu prasību izpildi. Turklāt pakalpojuma sniedzējam informācijai par elektroniskā pasta adresi ir jābūt tādai, kas ļauj patērētājam ātri un tieši sazināties ar pakalpojuma sniedzēju.

Vietnē sniegtās saziņas iespējas ar patērētājiem nav uzskatāmas par efektīvām, jo pieteicēja vispār nav atbildējusi uz patērētāju nosūtītajām elektroniskā pasta vēstulēm, kā arī nav atbildējusi uz patērētāju uzdotajiem jautājumiem pēc būtības. Šāda profesionālajai rūpībai neatbilstoša komercprakse būtiski negatīvi ietekmē patērētāja ekonomisko rīcību.

Centrs atsauca uz Noteikumu Nr.255 13.punktā paredzēto un norāda, ka vietnē sniegtā informācija un „pogas” noformējums skaidri nenorāda uz patērētāja brīdināšanu par uzņemšanos veikt samaksas pienākumu. Noteikumu prasības tiktu izpildītas, piemēram, ja pasūtījuma pabeigšanas „poga” tiktu noformēta ar uzrakstu „Pirkt” vai pie esošās pasūtījuma pabeigšanas „pogas” tiktu iekļauta norāde „Nospiežot „Publicēt”, Jūs uzņematies pienākumu veikt samaksu par veikto pasūtījumu”. Proti, vietnē nav ietverta nepārprotama norāde par patērētāja pienākumu veikt samaksu.

Atbilstoši Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 4.panta otrajā daļā noteiktajam pieteicējai, ja tās vietnē piedāvātā sludinājumu publicēšanas pakalpojuma cenā ir iekļauts pievienotās vērtības nodoklis vai kādi citi nodokļi, ir pienākums šādu informāciju arī norādīt.

[5.4] Centrs, piemērojot soda naudu, ņēma vērā to, ka konkrētā pieteicējas īstenoņā komercprakse ir negodīga, šīs komercprakses raksturu un būtību, kā arī to, ka no lietā konstatētiem apstākļiem izriet, ka minēņā komercprakse tiek

turpināta, izmantojot citus domēnu vārdus, un pieteicējas īstenotā komercprakse joprojām skar/var skart daudzu patērētāju ekonomiskās intereses. Ievērojot to, ka pēc centra pieprasījuma pieteicēja neiesniedza savu pēdējā finanšu gada neto apgrozījumu, centrs vērtēja tā rīcībā esošo pieteicējas pēdējā apstiprinātā 2016.gada pārskatā norādītos datus.

Ievērojot pārkāpuma apjomu, raksturu, ilgumu, radīto ietekmi, pieteicējas lomu pārkāpumā, analizētos pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pieteicējas atbildību, kā arī mantisko stāvokli, centrs pamatoti secināja, ka tās nodarītais pārkāpums ir vērtējams kā smags pārkāpums. Tādējādi atbilstoši piemērojamās soda naudas mērķim kopējais tās apmērs pieteicējai noteikts 15 000 *euro*, kas uzskatāms par samērīgu, ņemot vērā pieteicējas izdarīto pārkāpumu. Centrs soda apmēru noteica tādējādi, lai tas neradītu pieteicējai pārmērīgu apgrūtinājumu un maksātnespējas stāvokli. No pieteicējas 2016.gada pārskata secināms, ka tās gada peļņa bija 4 141 002 *euro* un naudas līdzekļi – 2 839 925 *euro*.

[6] Pieteicēja papildu paskaidrojumā norādījusi, ka centra pieņemtais lēmums attiecībā uz SIA „INTERNET” satura ziņā ir identisks pārsūdzētajam lēmumam, atšķiras tikai adresāti. Pārsūdzētajā lēmumā nav pamatojuma tam, kāpēc patērētāju sūdzības par SIA „INTERNET” darbību ir attiecināmas arī uz pieteicēju.

Pieteicēja norādījusi, ka centra sniegtie paskaidrojumi lietā Nr.A420290117 par SIA „INTERNET” pieteikumu apliecina pieteicējas argumentu, ka gan izskatāmajā lietā, gan lietā Nr.A420290117 izmantoti vieni un tie paši pierādījumi un vienas un tās pašas patērētāju sūdzības attiecinātas uz divām dažādām juridiskām personām, nenodalot to saimniecisko darbību un atbildību. Pieteicējas ieskatā centrs prettiesiski piemērojis tai atbildību par SIA „INTERNET” saimniecisko darbību.

[7] Centrs paskaidrojumā par pieteicējas iesniegtajiem pierādījumiem – materiāliem no lietas Nr.A420290117 – norāda, ka no tiem neizriet kādi jauni apstākļi, par ko centrs jau nebūtu sniedzis paskaidrojumu. Pārsūdzētajā lēmumā ir pietiekami pamatots pieteicējas pieļautais pārkāpums un izvērtēti apstākļi tiesiskā pienākuma piemērošanai un soda naudas uzlikšanai.

Motīvu daļa

[8] Pieteicēja apelācijas sūdzībā izteikusi lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā, lūgumu pamatojot ar to, ka pirmās instances tiesa nav pareizi izvērtējusi pierādījumus, proti, tā nav noskaidrojusi, kura persona – pieteicēja vai SIA „INTERNET” – ir sniegusi patērētājiem pakalpojumus vietnē. Pieteicējas ieskatā tikai mutvārdu procesā var noskaidrot visus lietas faktiskos apstākļus.

Apgabaltiesa norāda, ja lietas materiāli ir pietiekami izskatāmā jautājuma izlemšanai, tad mutvārdu process parasti nav lietderīgs (*sk., piemēram,*

Augstākās tiesas 2007.gada 2.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-272/2007 10.2.punktu).

Apgabaltiesa lietā konstatē, ka pirmās instances tiesa lietu ir izskatījusi mutvārdu procesā, un lietas dalībnieki, tostarp pieteicējas trīs pārstāvji, tiesas sēdē ir snieguši paskaidrojumus, kā arī divās tiesas sēdēs uzdevuši jautājumus atbildētāja pārstāvei. Pieteicēja nav tikusi ierobežota apelācijas instances tiesai iesniegt rakstveida paskaidrojumus par visiem lietas faktiskajiem apstākļiem, kā arī pierādījumiem, tostarp par to, vai pieteicēja ir sniegusi patērētājiem pakalpojumus vietnē.

Apgabaltiesa nesaskata lietderību noteikt lietas izskatīšanu apelācijas kārtībā mutvārdu procesā, un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 245. un 304.panta pirmo daļu apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

[9] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[10] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot, ciktāl nenorādīs atšķirīgus secinājumus par pirmās instances tiesas apsvērumiem par to, ka pieteicēja ir uzskatāma par vienu tirgus dalībnieku ar SIA „INTERNET”.

[11] Apgabaltiesa piekrīt apelācijas sūdzības argumentam, ka pirmās instances tiesas atziņa, ka pieteicēja un SIA „INTERNET” ir uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku, kuru rīcība ir saskaņota, šajā lietā nav izmantojama.

Fakts, ka abiem komersantiem ir viena un tā pati vienīgā amatpersona un ka juridiskā adrese ir šīs personas dzīvesvieta, neietekmē tiesisko apstākli, ka tie ir patstāvīgi tiesiskie subjekti, kas patstāvīgi veic savu saimniecisko darbību un tās ietvaros arī atsevišķi uzņemas atbildību, kā to pareizi norādījusi pieteicēja. Taču, tieši tāpat kā pieteicēja, abus tiesību subjektus pārsūdzētajā lēmumā ir vērtējis arī centrs, nosakot tiesisko pienākumu un soda naudu par konkrētās personas pārkāpumiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā.

Minētā pirmās instances tiesas atziņa tomēr neietekmē pārējos spriedumā ietvertos secinājumus, un tai šajā lietā nav nozīmes.

[12] Apgabaltiesai šās lietas ietvaros nav pamata izvērtēt, vai centrs pamatoti konstatēja SIA „INTERNET” pārkāpumus patērētāju tiesību aizsardzības jomā un vai pamatoti tai uzlika tiesisko pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, kā arī to, vai tai pamatoti uzlikta soda nauda. Kā secināts iepriekš, nav strīda par to, ka pieteicēja un SIA „INTERNET” ir divas atsevišķas juridiskās personas, un attiecībā par katru no tām centrs ir izdevis atsevišķu administratīvo aktu, kas atsevišķi arī tikuši pārsūdzēti.

Faktam, ka cita juridiska persona ir sodīta par tās izdarītu pārkāpumu patērētāju tiesību jomā, nav ietekmes uz izskatāmo lietu. Arī tam, ka attiecībā uz SIA „INTERNET” pārkāpumiem ir izmantoti identiski argumenti, nav nozīmes izskatāmās lietas izšķiršanā, jo šajā lietā tiesai bija jāpārbauda, vai centrs ir izdarījis pareizus secinājumus par pieteicējas pārkāpumiem, tostarp par to, vai pieteicēja ir uzskatāma par personu, kura ar patērētājiem slēdza distances līgumu. Pirmās instances tiesa to spriedumā ir vērtējusi, un sprieduma motivācijai apgabaltiesa pievienojās.

[13] Arī pārējie apelācijas sūdzības un papildu paskaidrojuma argumenti nav pamatoti.

Pieteicēja uzskata, ka pārsūdzētais lēmums pamatots ar faktiem, kas nepārlicina par sūdzībām tieši par pieteicējas un nevis SIA „INTERNET” rīcību. Pārsūdzētajā lēmumā pieteicējas ieskatā nav pamatojuma tam, kāpēc patērētāju sūdzības par SIA „INTERNET” darbību ir attiecināmas arī uz pieteicēju.

Apgabaltiesa vērs pieteicējas uzmanību, ka saskaņā ar lietā konstatētajiem apstākļiem, par kuriem nav strīda, veicot samaksu par sludinājumu, kur kā maksājuma saņēmējs ir norādīta pieteicēja, patērētājam ir pamats secināt, ka pakalpojuma sniedzēja ir tieši pieteicēja. Kopsakarā ar to, ka sūdzības ir par sludinājumu ievietošanas pakalpojumu nodrošināšanu vietnē, ir pamats uzskatīt, ka sūdzības ir par pieteicējas rīcību. Kā jau apgabaltiesa norādīja, šās lietas ietvaros nav izdarāmi secinājumi, vai šīs sūdzības ir attiecināmas arī uz SIA „INTERNET” rīcību, kas izvērtējams citā lietā.

Līdz ar to pieteicēja nepamatoti norāda, ka centrs prettiesiski piemērojis tai atbildību par SIA „INTERNET” saimniecisko darbību.

Pieteicējas arguments, ka līgums ar patērētājiem tiek slēgts nevis ar domēna <https://www.ss.lv/> īpašnieku – pieteicēju, bet gan ar domēna izmantotāju jeb operētājuzņēmumu – SIA „INTERNET”, nav pamatots.

Pieteicējas arguments, ka pārsūdzētais lēmums ir uzskatāms par spēkā neesošu no tā izdošanas brīža, jo pieteicēja nevar izpildīt nevienu no pārsūdzētajā lēmumā uzdotajiem pienākumiem tāpēc, ka tā neveic saimniecisko darbību vietnē <https://www.ss.lv/>, ir pretrunā lietā konstatētajiem faktiem.

Apelācijas sūdzības argumentu, ka centram bija jāargumentē, kādi zaudējumi vai kaitējums un kādām patērētāju grupām var rasties, kā arī jāargumentē, kādā veidā šie zaudējumi īstenotos, pieteicēja nav pietiekami motivējusi.

Centrs pamatoti norādījis, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astoto daļu zaudējumu esamība nav obligāts priekšnoteikums, lai konstatētu patērētāju tiesību pārkāpumu, bet ir jākonstatē iespēja, ka patērētāju tiesību pārkāpums var radīt zaudējumus. Pārsūdzētajā lēmumā ir ietverta motivācija par iespējamiem zaudējumiem, proti, ka līguma noteikumu 6.1.apakšpunktā norādītais līgumsods nav apspriests ar patērētāju, kas var radīt patērētājam zaudējumus.

Pieteicēja norādījusi, ka, sniedzot distances pakalpojumu, kas vispārīgi ir

saņemams, lietojot datoru vai viedtālruni, ir nodrošināta elektroniskā pasta kā saziņas līdzekļa izmantošana ar patērētājiem, un tā ir uzskatāma par efektīvu un ērtu. Pieteicēja atsaukusies uz Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta otrās daļas 2.punktu, kas paredz arī elektroniskā pasta adreses kā saziņas līdzekļa norādīšanu, un uz Eiropas Savienības tiesas 2008.gada 16.oktobra spriedumu lietā Nr.C-298/07 *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV pret deutsche internet versicherung AG*, kurā atzīts, ka ātras sazināšanās ar pieteicēju nolūkos nav obligāti jābūt norādītam tālruņa numuram.

Apgabaltiesa konstatē, un to jau spriedumā norādījusi pirmās instances tiesa, ka pārsūdzētais lēmums neuzliek pieteicējai pienākumu izveidot tieši zvanu centru, bet gan nodrošināt ātru un efektīvu saziņu ar patērētājiem. Arī pieteicējas minētajā Eiropas Savienības tiesas spriedumā ir uzsvērtā nepieciešamība papildus pakalpojuma sniedzēja elektroniskā pasta adresei nodrošināt pakalpojuma saņēmējam ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā, norādot citas ziņas, kas ļautu sasniegt rezultātu – ļautu pakalpojuma saņēmējam ātri sazināties tiešā un efektīvā veidā ar pakalpojuma sniedzēju (*sk. minētā sprieduma 17., 25. un 40.punktu*).

Eiropas Savienības tiesas secinājums, ka obligāti nav jānorāda tālruņa numurs (*sprieduma 32. un 40.punkts*), ir jālasa kopsakarā ar tās atzīto, ka jānodrošina saziņa ar elektroniskā pasta starpniecību un papildus vēl kādu saziņas līdzekli, kas nodrošinātu ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā. Eiropas Savienības tiesa turklāt papildus norādījusi, ka pakalpojuma sniedzējam, ja pakalpojuma saņēmējam jau pēc sazināšanās elektroniski vairs nav pieejams elektroniskais tīkls, pēc tā lūguma jānodrošina saziņas veids, kas nenotiek elektroniskā veidā.

Pirmās instances tiesa pareizi norādījusi, ka vienkāršākais un parastākais papildu līdzeklis saziņai ir telefons, bet pakalpojuma sniedzējs var izvēlēties arī citu veidu, ja vien tas sasniedz mērķi – nodrošina pakalpojuma saņēmēja saziņas iespēju ar pakalpojuma sniedzēju tiešā un efektīvā veidā.

Centra konstatētajos apstākļos izskatāmajā lietā, ka atbildes uz pakalpojumu saņēmēju elektroniskajām vēstulēm tiek saņemtas novēloti vai vispār netiek saņemtas, pamatoti secināts, ka tas nenodrošina patērētājiem ātri un efektīvi sazināties ar pakalpojuma sniedzēju. Līdz ar to pienākuma uzlikšana izbeigt šādu negodīgu komercpraksi ir atbilstoša pārkāpuma būtībai.

Par pieteicējas argumentiem par to, ka patērētāji netiek maldināti par pakalpojuma cenu un ka tiem ir līgumslēdzējpusēs izvēles brīvība, apgabaltiesa norāda, ka pamatota ir centra atsaukšanās uz Noteikumu Nr.255 13.punktu. Centrs ir pareizi izvērtējis lietas faktiskos apstākļus un secinājis, ka vietnē sniegtā informācija un „pogas” noformējums skaidri nenorāda uz patērētāja brīdināšanu par uzņemšanos veikt samaksas pienākumu. Pareiza ir arī centra norāde, ka atbilstoši Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 4.panta otrajā daļā noteiktajam pakalpojuma sniedzējam, ja tā vietnē piedāvātā sludinājumu publicēšanas pakalpojuma cenā ir iekļauts pievienotās vērtības nodoklis vai kādi citi nodokļi, ir pienākums šādu informāciju arī norādīt.

Apgabaltiesa atzīst par nepamatotu pieteicējas argumentu, ka centrs, piemērojot soda naudu, nav vadījies no lietderības apsvērumiem un samērīguma principa, bet ir izvirzījis mērķi pieteicējai un SIA „INTERNET” uzlikt vienāda apmēra soda naudu.

Apgabaltiesa norāda, ka tas vien, ka abiem komersantiem uzlikta viena apmēra soda nauda, nenozīmē, ka centrs ir izvirzījis mērķi pieteicējai un SIA „INTERNET” uzlikt vienāda apmēra soda naudu. Tieši otrādi, centrs pieteicējai soda naudu ir samazinājis, lai tai piemērotais soda naudas apmērs, to aprēķinot, vadoties tikai no pieteicējas pēdējā apstiprinātā 2016.gada pārskatā norādītajiem datiem, nebūtu nesamērīgs, salīdzinot ar otram komersantam piemēroto soda naudu par negodīgu komercpraksi pret to pašu patērētāju loku.

Arī lietderības apsvērumus centrs lietā ir izdarījis, un tie ir pareizi.

[14] Šādos apstākļos pieteikumu apmierināt nav pamata, jo pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots, un pieteicējai par negodīgas komercprakses veikšanu piemērota samērīga soda nauda.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt SIA „SS” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 16.augusta lēmuma Nr.21-pk atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	(<i>personiskais paraksts</i>)	L.Vīnkalna
Tiesneses	(<i>personiskais paraksts</i>)	I.Juhņeviča-Knoka
	(<i>personiskais paraksts</i>)	L.Konošonoka

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese
Rīgā 2019.gada 3.aprīlī

L.Vīnkalna